

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НУ «Чернігівська політехніка»

Науково-навчальний інститут права і соціальних технологій

ПРАВА ЛЮДИНИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до семінарських занять для підготовки здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня «бакалавр»
за спеціальністю 081 «Право»
освітньо-професійна програма
«Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»**

Обговорено і рекомендовано на
засіданні кафедри кримінального
права та правосуддя
Протокол № 10 від 04.01.2022р.

Чернігів

НУ «Чернігівська політехніка» 2022

Права людини в інформаційному суспільстві. Методичні рекомендації до семінарських занять для підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю «081 Право» освітньо-професійна програма «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» / Укл. Дмитренко Д. О. Чернігів: Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій НУ «Чернігівська політехніка». 2022. 18 с.

Укладачі: Дмитренко Д.О., викладач кафедри кримінального права та правосуддя НУ «Чернігівська політехніка»

Відповідальний за випуск: Сенченко Надія Миколаївна, к.ю.н., доцент.

Рецензент: Коломієць Наталія Володимирівна, д.ю.н., професор

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВА ЛЮДИНИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ»	5
1.1 Тематичний план навчальної дисципліни «Права людини в інформаційному суспільстві»	5
1.2 Структура навчальної дисципліни	7
1.3 Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни «Права людини в інформаційному суспільстві».....	8
2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	9
Питання для самоконтролю	16

ПЕРЕДМОВА

Глобалізаційні процеси мають значний вплив та суттєво змінюють міжнародне право. У сучасних умовах активно розширюються можливості для реалізації конституційних прав громадян на інформацію і свободу інформаційної діяльності, та суттєво зростають потреби потенційно активної частини суспільства в інформаційній взаємодії як усередині країни, так і поза її межами з метою захисту їх прав. Розвиток інформаційних технологій викликає нові загрози та ризики, в першу чергу, через складність встановлення особи порушника, що інколи призводить до дисбалансу між забезпеченням громадянам свободи в інформаційному просторі та заходами реагування на загрози інформаційній безпеці держави та громадян.

Курс програми «Права людини в інформаційному суспільстві» передбачає дослідження правової природи інформаційних прав людини в сучасному глобалізаційному суспільстві, а також основних теорій та правових джерел, які стосуються реагування публічної влади на загрози, зумовлені розвитком технологій.

Навчальна дисципліна «Права людини в інформаційному суспільстві» формує у здобувачів вищої освіти загальні знання щодо основних прав і свобод людини й громадянина, що реалізуються у сфері інформаційних відносин, та безпосередньо пов'язані зі становленням демократичного суспільства та формування правової держави.

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВА ЛЮДИНИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ»

1.1 Тематичний план навчальної дисципліни «Права людини в інформаційному суспільстві»

Тема 1. Загальна характеристика, особливості, сучасний стан та перспективи розвитку інформаційного суспільства. Інформаційні права та правові гарантії їх реалізації.

Поняття «інформаційне суспільство». Основні ідеї концепції та теорії інформаційного суспільства. Історія появи концепції інформаційного суспільства. Основні положення Окінавської хартії глобального інформаційного суспільства. Роль держави в розвитку інформаційного суспільства. Поняття і класифікація інформації. Юридичні особливості та властивості інформації. Основні види інформації з обмеженим доступом та їх правовий режим. Види інформації з обмеженим доступом. Поняття «інформаційні права». Поняття «права людини в інформаційному суспільстві». Поняття «інформаційні відносини». Поняття «права людини в інформаційній сфері». Поняття «цифрові права людини». Еволюція інституту прав людини. Місце інформаційних прав людини та громадянина в системі основних прав. Характеристика і проблеми реалізації цифрових прав людини. Правові гарантії реалізації інформаційних прав людини. Сутність правового механізму захисту інформаційних прав. Самозахист інформаційних прав.

Тема 2. Право на захист персональних даних.

Право на захист персональних даних. Концепція «особистого життя». Публікація інформації, що містить повне ім'я особи. Право на конфіденційність листування, телефонних дзвінків та інших видів комунікації. Право людини контролювати використання його фотографії або зображення. Право на повагу до особистого життя. Право на зберігання та використання інформації. Захист від використання та розкриття особистої інформації державою. Захист від розповсюдження даних, отриманих шляхом спостереження. Взяття та зберігання відбитків пальців та ДНК. Зберігання інших персональних даних у загальнодоступних базах. Захист даних з конкретним посиленням в мережі Інтернет.

Тема 3. Право на свободу вираження поглядів та інформації.

Загальні принципи щодо свободи вираження поглядів в мережі Інтернет. Захист свободи преси. Обмеження права на свободу вираження поглядів та інформації. Захист права на свободу вираження поглядів та інформації. Розмежування права на свободу вираження поглядів та права на повагу до приватного життя. Інтернет як сучасний засіб поширення інформації. Принципи поширення інформації в мережі Інтернет. Обмеження поширення

інформації в мережі Інтернет. Захист моралі в мережі Інтернет. Проведення та публікація в мережі Інтернет незалежних розслідувань, які можуть зацікавити громадськість. Обов'язки та відповідальність новинних порталів щодо коментарів, розміщених користувачами в мережі Інтернет. Обов'язки та відповідальність журналістів, які стосуються розміщення публікацій в мережі Інтернет. Захист права на свободу вираження поглядів у сфері політики. Ступінь допустимої політичної критики. Заборона розповсюдження інформації, яка стосується расової або будь-якої форми дискримінації.

Тема 4. Право на доступ до інформації та мережі Інтернет. Державне забезпечення інформаційної безпеки.

Право на доступ до інформації . Право на доступ до державних документів. Зобов'язання держави щодо захисту прав громадян на доступ до інформації. Доступ до інформації з обмеженим доступом. Право на доступ до мережі Інтернет. Етапи становлення права на інформацію. Поняття та зміст права на інформацію. Захист та недоторканість прав дітей та неповнолітніх. Заборона розповсюдження порнографічних матеріалів. Педофіли як загроза інформаційній безпеці. Публікація фото та відеоматеріалів сексуального та насильницького характеру. Наклеп та погрози в мережі Інтернет. Захист від расистських на ксенофобних погроз та висловлювань. Класифікація загроз інформаційній безпеці. Класифікація джерел загроз інформаційній безпеці.

1.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для заочної форми навчання				
		Всього	У тому числі			
			Лек.	Пр.	Лаб.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика, особливості, сучасний стан та перспективи розвитку інформаційного суспільства. Інформаційні права та правові гарантії їх реалізації. Право на захист персональних даних.						
1	Загальна характеристика, особливості, сучасний стан та перспективи розвитку інформаційного суспільства. Інформаційні права та правові гарантії їх реалізації.	19	2	2	-	15
2	Право на захист персональних даних.	21	2	4	-	15
Разом за змістовим модулем 1		40	4	6	-	30
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Право на свободу вираження поглядів та інформації. Право на доступ до інформації та мережі Інтернет. Державне забезпечення інформаційної безпеки.						
1	Право на свободу вираження поглядів та інформації.	40	2	4	-	34
2	Право на доступ до інформації та мережі Інтернет. Державне забезпечення інформаційної безпеки.	40	2	4	-	34
Разом за змістовим модулем 2		80	4	8	-	68
Усього годин за дисципліну		120	8	14	-	98

1.3 Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни «Права людини в інформаційному суспільстві»

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», затвердженого вченою радою НУ «Чернігівська політехніка» (протокол № 6 від 31.08.2020 р.) та введеного в дію наказом ректора ЧНТУ від 31.08.2020 р. №26

З дисципліни ЗВО може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на заліку/екзамені.

Виконання та особистий захист усіх контрольних робіт, зазначених у робочій програмі з дисципліни, є обов'язковим. Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із ЗВО під час лекцій та консультацій та опитувань ЗВО. Результати поточного контролю за відповідний модуль оприлюднюються викладачем на наступному аудиторному занятті. Бали, які набрані ЗВО під час модульних контролів, складають оцінку поточного контролю.

Семестровий контроль у вигляді *екзамену* проводиться під час сесії з двома/трьома запитаннями теоретичного характеру. Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до екзаменаційної оцінки. Взаємозв'язок між набраними балами і оцінкою наведений у розділі 12.

В випадку повторного складання екзамену всі набрані протягом семестру бали анулюються. Екзаменаційні білети знаходяться у пакеті документів на дисципліну.

У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав в повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (20), він не допускається до складання заліку/екзамену під час сесії, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань ЗВО НУ «Чернігівська політехніка».

Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

За результатами семестру в екзаменаційну відомість виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання, що наведена в наступному розділі.

2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Загальна характеристика, особливості, сучасний стан та перспективи розвитку інформаційного суспільства.

Питання для обговорення:

1. Основні теорії інформаційного суспільства.
2. Характерні ознаки інформаційного суспільства.
3. Поняття і класифікація інформації.
4. Інформація з обмеженим доступом та її види.
5. *Гарантії реалізації прав людини на інформацію.*
6. Основні положення Окінавської Хартії глобального інформаційного суспільства.

Література до теми:

1. Баранов О.А. Проблеми становлення інформаційного права та інформаційного законодавства України / О.А. Баранов, В.М. Брижко // Держава і право : збірник наукових праць : юридичні і політичні науки ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – К., 2011. – Вип. 54. – С. 174-180.
2. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / Д. Белл. – Перевод с англ. – М. : Academia, 1999.
3. Інформаційне право: навчальний посібник / А.Ю. Нашинець-Наумова. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. — 136 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/30656/3/A_Nashynets_Naumova_IP_FP_MV.pdf
4. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості: аналіт. доп. / Д. В. Дубов, О. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк. – К. : НІСД. – 2010. – 64 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2011-02/dubov_infsus-31058.pdf
5. Картунов О. В. Інформаційне суспільство: аналіз політичних аспектів зарубіжних концепцій : монографія / О. В. Картунов, О. О. Маруховський ; Ун-т економіки та права «КРОК». – Київ : КРОК, 2012. – 343 с.
6. Марущак А.І. Визначення поняття «інформаційні права людини»/А.І. Марущак// Інформація і право. -№2(2). 2011. -С. 21-26 URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/11maiipl.pdf>
7. Окінавська Хартія глобального інформаційного суспільства від 22.07.2000 р. URL: <http://federalbook.ru/files/SVAYZ/saderzhanie/Tom%206/I/hartia.pdf>
8. Уэбстер Ф. Теории информационного общества / Ф. Уэбстер. – М. : Аспект Пресс, 2004.
9. Katz R. L. The information society: an international perspective / Raul Luciano Katz. – New York : Praeger, 1988. – XVII, 168 p.

Тема 2. Інформаційні права та правові гарантії їх реалізації.

Питання для обговорення:

1. Поняття та характеристика інформаційних прав людини.
2. Інформаційні права і свободи людини у Загальній Декларації прав людини.
3. Інформаційні права у Конституції України.
4. Сутність інформаційних прав людини.
5. Класифікація інформаційних прав і свобод людини.
6. Поняття «інформаційної безпеки».

Література до теми:

1. Марущак А.І. Визначення поняття «інформаційні права людини»/А.І. Марущак// Інформація і право. -№2(2). 2011. -С. 21-26 URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/11maiip.pdf>
2. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційне право: навчальний посібник / А.Ю. Нашинець- Наумова. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. — 136 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/30656/3/A_Nashynets_Naumova_IP_FPM_V.pdf
3. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30 – Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
4. Загальна декларація прав людини ООН від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
5. Куліш А.М., Кобзева Т.А., Шапіро В.С. Інформаційне право України : навч.посіб. Суми:Сумський державний університет, 2016. 108 с. URL:<https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/45286/1/Kulich.pdf>

Тема 3. Право на захист персональних даних.

Питання для обговорення:

1. Основні положення Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних.
2. Поняття «персональних даних».
3. Особливості захисту персональних даних.
4. Істотні обставини та рішення за справою: S. and Marper v. the United Kingdom No. 30562/04 and 30566/04 of 4 December 2008.
5. Право на конфіденційність листування, телефонних дзвінків та інших видів комунікації.
6. Істотні обставини та рішення за справою: Copland v. the United Kingdom No. 62617/00, ECHR 2007-I.

7. Істотні обставини та рішення за справою: Van der Velden v. the Netherlands No. 29514/05 of 7 December 2006.
8. Захист даних з конкретним посиланням в мережі Інтернет.
9. Істотні обставини та рішення за справою: P. and S. v. Poland No. 57375/08 of 30 October 2012.

Література до теми:

1. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних (Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data) No. 108. Strasbourg, 28.01.1981 URL: <https://rm.coe.int/1680078b37>
2. Copland v. the United Kingdom No. 62617/00, ECHR 2007-I URL: <https://app.croneri.co.uk/law-and-guidance/case-reports/copland-v-united-kingdom-european-court-human-rights-2007-c6261700>
3. Council of Europe, European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, as amended by Protocols Nos. 11 and 14 and 15 : Council of Europe 4 November 1950 URL: https://www.echr.coe.int/documents/convention_eng.pdf
4. P. and S. v. Poland No. 57375/08 of 30 October 2012 URL: <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:%5B%22002-7226%22%5D%7D>
5. S. and Marper v. the United Kingdom No. 30562/04 and 30566/04 of 4 December 2008 URL: <https://rm.coe.int/168067d216>
6. Van der Velden v. the Netherlands No. 29514/05 of 7 December 2006 URL: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=001-78858&filename=001-78858.pdf&TID=thkbhnilzk>

Тема 4. Право на свободу вираження поглядів та інформації.

Питання для обговорення:

1. Поняття свободи самовираження.
2. Захист права на самовираження.
3. Захист свободи вираження поглядів щодо політики.
4. Істотні обставини та рішення за справою: Springer AG v. Germany No. 39954/08 of 7 February 2012.
5. Істотні обставини та рішення за справою: Sürek v. Turkey No. 24735/94 of 8 July 1999.
6. Істотні обставини та рішення за справою: Eon v. France No. 26118/10 of 14 March 2013.
7. Обмеження поширення інформації в мережі Інтернет.
8. Істотні обставини та рішення за справою: K.U. v. Finland No. 2872/02 of 2 December

Література до теми:

1. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних (Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data) No. 108. Strasbourg, 28.01.1981 URL: <https://rm.coe.int/1680078b37>
2. Springer AG v. Germany No. 39954/08 of 7 February 2012 URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-109034%22%5D%7D>
3. Sürek v. Turkey No. 24735/94 of 8 July 1999 URL: <https://hudoc.echr.coe.int/rus#%7B%22itemid%22:%5B%22001-58281%22%5D%7D>
4. Eon v. France No. 26118/10 of 14 March 2013 URL: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=002-7516&filename=002-7516.pdf&TID=thkbhnilzk>
5. K.U. v. Finland No. 2872/02 of 2 December 2008 URL: <https://privacylibrary.ccg.nlud.org/case/ku-vs-finland>

Тема 5. Права та обов'язки новинних порталів та журналістів при розміщенні публікацій в мережі Інтернет.

Питання для обговорення:

1. Свобода слова та захист журналістів.
2. Істотні обставини та рішення за справою: Editorial Board of Pravoye Delo and Shtekel v. Ukraine No. 33014/05 of 5 May 2011.
3. Свобода слова та захист новинних порталів в мережі Інтернет.
4. Істотні обставини та рішення за справою: Observer and Guardian v.the United Kingdom No. 13585/88 of 26 November 1991.
5. Істотні обставини та рішення за справою: Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom No. 3002/03 and 23676/03 of 10 March 2009.
6. Обмеження права свободи слова журналістів.
7. Істотні обставини та рішення за справою: Fatullayev v. Azerbaijan No. 40984/07 of 22 April.
8. Істотні обставини та рішення за справою: Animal Defenders International v. the United Kingdom No. 48876/08 of 22 April 2013.

Література до теми:

1. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних (Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data) No. 108. Strasbourg, 28.01.1981 URL: <https://rm.coe.int/1680078b37>
2. Animal Defenders International v. the United Kingdom No. 48876/08 of 22 April 2013 URL: <https://lovdata.no/static/EMDN/emd-2008-048876.pdf>
3. Editorial Board of Pravoye Delo and Shtekel v. Ukraine No. 33014/05 of 5 May 2011 URL: <http://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=001-104685&filename=001-104685.pdf>

4. Fatullayev v. Azerbaijan No. 40984/07 of 22 April 2010 URL: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=003-3098666-3440142&filename=003-3098666-3440142.pdf>
5. Observer and Guardian v. United Kingdom No. 13585/88 of 26 November 1991 URL: <https://www.ucpi.org.uk/wp-content/uploads/2018/03/The-Observer-and-The-Guardian-v-United-Kingdom-Application-No.-1358588-1992-14-E.H.R.R.-153.pdf>
6. Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom No. 3002/03 and 23676/03 of 10 March 2009 URL: <http://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/docx/pdf?library=ECHR&id=001-70942&filename=TIMES%20NEWSPAPERS%20LTD%20v.%20THE%20UNITED%20KINGDOM%20%28Nos.%201%20AND%202%29.pdf&logEvent=False>

Тема 6. Право на доступ до інформації та мережі Інтернет.

Питання для обговорення:

1. Загальне право на доступ до інформації, включаючи адміністративні дані та документи.
2. Істотні обставини та рішення за справою: Roche v. the United Kingdom No.32555/96 of 19 October 2005.
3. Істотні обставини та рішення за справою: Сох v. Turkey No. 2933/03 of 20 May 2010.
4. Відмова в доступі до інформації.
5. Істотні обставини та рішення за справою: К.Н. and Others v. Slovakia No. 32881/04 of 28 April 2009
6. Право на одержання інформації.
7. Істотні обставини та рішення за справою: Társaság a Szabadságjogokért v. Hungary No. 37374/05 of 14 April 2009.
8. Право на доступ до мережі Інтернет.
9. Істотні обставини та рішення за справою: Ahmet Yıldırım v. Turkey 3111/10 of 18 December 2012.

Література до теми:

1. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних (Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data) No. 108. Strasbourg, 28.01.1981 URL: <https://rm.coe.int/1680078b37>
2. Ahmet Yıldırım v. Turkey 3111/10 of 18 December 2012 URL: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:\[%22002-7328%22\]%7D](https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:[%22002-7328%22]%7D)
3. Сох v. Turkey No. 2933/03 of 20 May 2010 URL: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf?library=ECHR&id=001-202059&filename=CASE%20OF%20COX%20v.%20TURKEY%20->

[%20\[Russian%20translation\]%20summary%20by%20Development%20of%20Legal%20Systems%20Publ.%20Co.pdf](#)

4. K.H. and Others v. Slovakia No. 32881/04 of 28 April 2009 URL: <https://www.eschr-net.org/caselaw/2009/kh-and-others-v-slovakia-european-court-human-rights-application-no-3288104>
5. Roche v. the United Kingdom No.32555/96 of 19 October 2005 URL: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=002-3662&filename=002-3662.pdf>
6. Társaság a Szabadságjogokért v. Hungary No. 37374/05 of 14 April 2009 URL: <https://www.bailii.org/eu/cases/ECHR/2009/618.html>

Тема 7. Державне забезпечення інформаційної безпеки.

Питання для обговорення:

1. Поняття «кіберзлочинності» та її види.
2. Істотні обставини та рішення за справою: M.C. v. Bulgaria No. 39272/98 of 4 December 2003.
3. Істотні обставини та рішення за справою: Perrin v. the United Kingdom No.5446/03 of 18 October 2005.
4. Відповідальність за розміщення в мережі інтернет фотоматеріалів насильницького та сексуального характеру.
5. Істотні обставини та рішення за справою: Pay v. the United Kingdom No. 32792/05 of 16 November.
6. Відповідальність за погрози та наклеп в мережі інтернет.
7. Відповідальність за розповсюдження расистських та ксенофобних висловлювань в мережі Інтернет.
8. Істотні обставини та рішення за справою: Féret v. Belgium No. 15615/07 of 16 July 2009.

Література до теми:

1. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних (Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data) No. 108. Strasbourg, 28.01.1981 URL: <https://rm.coe.int/1680078b37>
2. Féret v. Belgium No. 15615/07 of 16 July 2009 URL: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=003-2800730-3069797&filename=003-2800730-3069797.pdf>
3. M.C. v. Bulgaria No. 39272/98, ECHR 2003-XII) URL: https://www.coe.int/t/dg2/equality/domesticviolencecampaign/resources/M.C.v.BULGARIA_en.asp
4. Pay v. the United Kingdom No. 32792/05 of 16 November 2008 URL: <http://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=001-88690&filename=001-88690.pdf>

5. Perrin v. the United Kingdom No.5446/03 of 18 October 2005 URL: <http://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/docx/?library=ECHR&id=001-70899&filename=PERRIN%20v.%20THE%20UNITED%20KINGDOM.docx&logEvent=False>

Питання для самоконтролю

1. Поняття інформації.
2. Роль інформації у формуванні інформаційного суспільства.
3. Поняття інформаційного суспільства.
4. Поняття інформаційних прав людини.
5. Перше покоління прав людини.
6. Друге покоління прав людини.
7. Третє покоління прав людини.
8. Основні ознаки постіндустріального суспільства на загальносуспільному рівні (8).
9. Основні ознаки постіндустріального суспільства на індивідуальному рівні
10. Поняття доіндустріального суспільства.
11. Поняття індустріального суспільства.
12. Основні інформаційні права, закріплені у Конституції України.
13. Поняття та зміст права на інформацію.
14. Основні риси трьох хвиль Олвіна Тофлера.
15. Поняття мережевого суспільства Мануеля Кастельса.
16. Основні сучасні моделі формування інформаційного суспільства (3).
17. Основні міжнародно-правові акти, які стосуються питань реалізації права людини і громадянина на інформацію та гарантії його забезпечення.
18. Основні критерії інформаційного суспільства Вільяма Мартіна.
19. Концепція постіндустріального суспільства Д. Белла.
20. Основні інформаційні революції (5).
21. Основний міжнародний нормативно-правовий документ інформаційного суспільства та його мета.
22. Класифікація інформації.
23. Правовий режим інформації.
24. Основні принципи інформаційних відносин.
25. Поняття інформатизації.
26. Поняття цифрових прав людини.
27. Поняття права на особисте життя.
28. Поняття персональних даних.
29. Поняття суб'єкту персональних даних.
30. Поняття обробки персональних даних.
31. Класифікація персональних даних.
32. Принципи обробки персональних даних.
33. Підстави для обробки персональних даних.
34. Структурні елементи свободи вираження поглядів.
35. Поняття свободи преси.
36. Обмеження права на свободу вираження поглядів та інформації (6).
37. Поняття публічної інформації.
38. Принципи забезпечення доступу до публічної інформації.
39. Види публічної інформації з обмеженим доступом.
40. Поняття доступу до інформації.

41. Поняття відкритої інформації.
42. Поняття конфіденційної інформації.
43. Поняття таємної інформації.
44. Поняття суспільної моралі.
45. Заборони з метою захисту дітей та неповнолітніх від негативного впливу продукції сексуального чи еротичного характеру.
46. Поняття кібербулінгу.
47. Поняття інформаційної безпеки.
48. Класифікація загроз інформаційній безпеці.
49. Джерела загроз інформаційній безпеці.
50. Основні напрямки державного забезпечення інформаційної безпеки.
51. Істотні обставини та рішення за справою: С. і Марпер проти Сполученого Королівства (рішення № 30562/04 та 30566/04 від 4 грудня 2008 року).
52. Істотні обставини та рішення за справою: Копланд проти Сполученого Королівства (рішення № 62617/00 від 3 квітня 2007 року).
53. Істотні обставини та рішення за справою: П. та С. проти Польщі (рішення № 57375/08 від 30 жовтня 2012 року).
54. Істотні обставини та рішення за справою: Аксель Спрінгер АГ проти Німеччини (рішення № 39954/08 від 7 лютого 2012 року).
55. Істотні обставини та рішення за справою: Сюрек проти Туреччини (рішення № 24735/94 від 8 липня 1999 року).
56. Істотні обставини та рішення за справою: Еон проти Франції (рішення № 26118/10 від 14 березня 2013 року).
57. Істотні обставини та рішення за справою: К. Ю. проти Фінляндії (рішення № 2872/02 від 2 грудня 2008 року).
58. Істотні обставини та рішення за справою: Редакція газети «Правос дело» та Штекель проти України (рішення № 33014/05 від 5 травня 2011 року).
59. Істотні обставини та рішення за справою: Обсервер і Гардіан проти Сполученого Королівства (рішення № 13585/88 від 26 листопада 1991 року).
60. Істотні обставини та рішення за справою: Таїмс Ньюспейперс Лтд. проти Сполученого Королівства (рішення № 3002/03 та 23676/03 від 10 березня 2009 року).
61. Істотні обставини та рішення за справою: Фатуллаєв проти Азербайджану (рішення № 40984/07 від 22 квітня 2010 року).
62. Істотні обставини та рішення за справою: Міжнародні Захисники Тварин проти Сполученого Королівства (рішення № 48876/08 від 22 квітня 2013 року).
63. Істотні обставини та рішення за справою: Роше проти Сполученого Королівства (рішення № 32555/96 від 19 жовтня 2005 року).
64. Істотні обставини та рішення за справою: Кокс проти Туреччини (рішення № 2933/03 від 20 травня 2010 року).
65. Істотні обставини та рішення за справою: К.Х. та інші проти Словаччини (рішення № 32881/04 від 28 квітня 2009 року).
66. Істотні обставини та рішення за справою: М. С. проти Болгарії (рішення № 39272/98 від 4 грудня 2003 року).

67. Істотні обставини та рішення за справою: Перрін проти Сполученого Королівства (рішення № 5446/03 від 18 жовтня 2005 року).
68. Істотні обставини та рішення за справою: Пей проти Сполученого Королівства (рішення № 32792/05 від 16 листопада 2008 року).
69. Істотні обставини та рішення за справою: Фере проти Бельгії (рішення № 15615/07 від 16 липня 2009 року).
70. Істотні обставини та рішення за справою: Кеннеді проти Сполученого Королівства (рішення № 26839/05 від 18 травня 2010 року).
71. Істотні обставини та рішення за справою: Ротару проти Румунії (рішення № 28341/95 від 4 травня 2000 року).
72. Істотні обставини та рішення за справою: «РЕТА (Люди за етичне ставлення до тварин) Дойчланд» проти Німеччини (рішення № 43481/09 від 8 листопада 2012 року).
73. Істотні обставини та рішення за справою: Рено проти Франції (рішення № 13290/07 від 25 лютого 2010 року).
74. Істотні обставини та рішення за справою: Делфі АС проти Естонії (рішення № 65469/09 від 10 жовтня 2013 року).
75. Істотні обставини та рішення за справою: МакВей, О'Ніл та Еванс проти Сполученого Королівства (рішення № 8022/77, 8025/77 та 8027/77 від 18 березня 1981 року).